

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СЕРТИФІКАТ

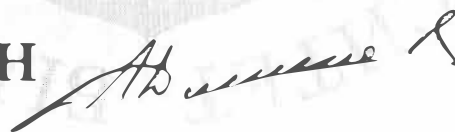
виданий

Поліщуку Івану Семеновичу

за участь у міжнародній науково-практичній конференції
«Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту»

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АГРОНОМІЇ,
АГРОХІМІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

Ректор, академік НААН

А.С. Даниленко

31 жовтня 2019 року

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Словацький сільськогосподарський університет, м. Нітра
ДУ «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»
Білоцерківський технологічно-економічний коледж
Козелецький коледж ветеринарної медицини
Компаніївський коледж ветеринарної медицини
Золотоніський коледж ветеринарної медицини
Олександрійський коледж
Бобринецький коледж ім. В. Порика
Тульчинський коледж ветеринарної медицини
Маслівський аграрний коледж ім. П.Х. Гаркавого

Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні технології в агрономії, агрохімії та екології.
Землеустрій та кадастри в сучасних умовах:
проблеми та вирішення**

31 жовтня 2019 року

**Біла Церква
2019**

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Іщенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Ровни П., професор, Словацький сільськогосподарський університет, м. Нітра.

Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент, декан агробіотехнологічного факультету.

Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ агробіотехнологічного факультету.

Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук, доцент, начальник редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідувача відділу аспірантури та докторантури.

Царенко Т.М., канд. вет. наук, доцент, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ університету.

«Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту». Інноваційні технології в агрономії, агрохімії та екології. Землеустрій та кадастри у сучасних умовах: проблеми та вирішення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 31 жовтня 2019 року. Біла Церква, 2019. 71 с.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/>

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Голодна А. В., Камінський В. Ф., Шляхтуров Д. С. Система удобрення квасолі в умовах Північного Лісостепу. Зб. наук. пр. Ін-ту землеробства Україн. акад. аграр. наук. К.: ЕКМО. 2003. Вип. 3. С. 54–58.
2. Голодна А. В., Дупляк О. Т., Черниш О. О. Сортова реакція квасолі на строки сівби та інокуляцію насіння. Землеробство України в XXI столітті: матеріали Всеукраїн. наук.-практ. конф. К. Чабани. 2000. С. 13–14.
3. Голодна А. В., Дупляк А. В., Шляхтуров Д. С. Способи та норми висіву квасолі в Північному Лісостепу. Зб. наук. пр. Ін-ту землеробства Україн. акад. аграр. наук. К.: ЕКМО. 2004. Вип. 2–3. С. 61–67.
4. Глявин А. В. Характеристика гібридів квасолі F1. Корми і кормовиробництво. Вип. 68. 2011. С. 12–17.
5. Полянська Л., Чалий О., Гуторова О. Квасоля в сучасних умовах господарювання. Пропозиція. 2001. №10. С. 44–45.
6. Січка В. І. Сучасний стан і перспективи вирощування зернобобових культур на нашій планеті. «2016: Зернобобові культури та соя для сталого розвитку аграрного виробництва України». Матеріали міжнародної наукової конференції. 11-12 серпня 2016 р. Вінниця: Діло. 2016. С. 14–15.

УДК: 633.491.003.13:631.81(477.4+292.485)

ПОЛІЩУК І.С., канд. с.-г. наук
Вінницький національний аграрний університет

ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ КАРТОПЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ПРАВОБЕРЕЖНОГО

Продуктивність та якість вирощеної продукції сортів картоплі формується під впливом ряду факторів, а саме: під впливом обробки садивного матеріалу та вегетуючих рослин препаратами захисно-стимулюючої дії, мікродобрив та стимуляторів росту.

Ключові слова: сорт, тривалість вегетації, елементи структури врожаю, урожай та якість продукції.

Формування врожаю картоплі залежить від комплексу факторів: ґрунтово-кліматичних умов конкретного регіону, біологічної особливості сорту, якості насінневого матеріалу, застосування мінеральних і органічних добрив, правильної агротехніки і доброго фітосанітарного стану посіву [1,2]. Застосування високих норм добрив при зростанні їх вартості, а також проблема радіоактивного забруднення значних площ в основних зонах вирощування картоплі, вимагають пошуку шляхів, які сприяють підвищенню ефективності їх використання [3,4] Одними із факторів, які впливають на ефективність добрив, є застосування регуляторів росту.

Мета роботи полягає у встановленні особливостей формування продуктивності сортів картоплі, а також розробка методів підвищення урожайності та якості вирощеної продукції сортів картоплі шляхом обробки насінневих бульб препаратами захисно-стимулюючої дії (протруйники – Полікарбацин, 80 % з.п. та Престиж, 29 % т.к.с., мікродобриво – Міком та стимулятори росту – Імуноцитофіт).

Дослідження проводилися на протязі 2016 – 2018 років. Ґрунтовий покрив дослідних полів ВНАУ в с. Агрономічне Вінницького району представлений сірими опідзоленими ґрунтами. Погодні умови Лісостепу Правобережного відрізнялися на протязі років досліджень від середньобогаторічних даних, але були цілком придатними для вирощування сортів картоплі. Технологія вирощування сортів картоплі була загальноприйнятою для зони вирощування.

Відмічено синергічний вплив на підвищення схожості рослин сортів Водограй та Обрій протруйника Престиж, 29 % т.к.с. (1 л/т) та мікродобрива Міком (3л/т), а на сорті Водограй ще й протруйника Полікарбацин, 80 % з.п. (2,6 кг/т) і мікродобрива Міком (3л/т) в суміші.

Встановлено, що період садіння – сходи у сортів Водограй та Обрій протягом років досліджень, незалежно від застосування обробок бульб препаратами захисно-стимулюючої дії на всіх варіантах був однаковий і склав 24 дні. Різниця тривалості міжфазних періодів не було відмічено і протягом наступних періодів: сходи – бутонізація та бутонізація – цвітіння, які тривали

23 – 24 та 9 – 10 днів відповідно.

Обробка насінневого матеріалу препаратами захисно-стимулюючої дії сприяє збільшенню міжфазного періоду цвітіння – відмирання бадилля і відповідно вегетаційного періоду. Так, на сорті Водограй при застосуванні таких заходів вегетаційний період подовжується на 3 – 5 днів, а на сорті Обрій – на 1 – 4 дні.

На двох сортах кращими були варіанти, де перед садінням бульби обробляли сумішами Престижу, 29 % т.к.с. в повній (1л/т) та заниженій (0,75 л/т) нормах витрати з Мікомом, сумішами Престижу, 29 % т.к.с. з рекомендованою нормою витрати (1л/т) і Мікому, Полікарбаціну. В середньому за три роки на цих варіантах схожість рослин становила 92,7 – 98,5, склалась оптимальна густина рослин – 42,8 – 47,0 тис росл/га, а площа листя сягала 0,93 – 1,18 м²/роsl., що становить відповідно 42,1 – 52,4 тис.м²/га .

Істотне зниження ураження бадилля за обробки однокомпонентними розчинами препаратів спостерігали при застосуванні Імуноцитофіту. На варіанті в середньому за три роки розвиток хвороби становив 41,0 %, а ефективність дії обробки регулятором росту склала 12,7%. Але, найдієвішим було протруєння бульб сумішами з Мікомом Престижу, 29% т.к.с. в повній та 75 % - ній нормі витрати. В середньому за три роки на цих варіантах розвиток альтернаріозу становив 38,1 – 38,2 %, а ефективність дії склала 17,8 – 18,3 %.

Сухою фузаріозною гниллю наприкінці зберігання було уражено 2,3 % товарних бульб. Спостерігався незначний вплив передсадивної захисно-стимулюючої обробки бульб на зниження ураження захворюванням врожаю. Найменше ураження товарних бульб спостерігали при застосуванні передсадивних обробок сумішами Престижу, 29 % т.к.с. (1 л/т) та його заниженої норми (0,75 л/т) із Мікомом. На варіантах було уражено 1,5 – 1,9 % товарних бульб .

На сортах Водограй та Обрій найбільш дієвими щодо підвищення врожайності рослин були обробки садивних бульб сумішами Престижу, 29 % т.к.с. в повній (1 л/т) і зменшеній (0,75 л/т) нормах витрати із Мікомом (3л/т). На сорті Водограй завдяки такому протруєнню врожайність бульб досягла 40,2 та 39,4 т/га (приріст становив +7,9 та +7,1 т/га відповідно), а на сорті Обрій – 39,8 та 39,3 т/га. Приріст урожаю склав +7,7 та +7,2 т/га.

У сорту Водограй більшою середня маса товарної бульби була на варіанті, де садивний матеріал обробляли протруйником Престиж, 29 % т.к.с. (1л/т) та двохкомпонентними комбінаціями препаратів захисно-стимулюючої дії: сумішами Полікарбаціну, 80% з.п. + Мікомом та Імуноцитофітом + Престижу, 29 % т.к.с. в рекомендованій (1 л/т) та заниженій (0,75 л/т) нормі із Мікомом. Середня маса товарної бульби на цих варіантах становила 79,1 – 90,7 г, на 16,6 – 28,2 вище, ніж на контролі.

Для сортів Водограй та Обрій більшою середня маса товарної бульби була на варіанті, де садивний матеріал обробляли протруйником Престиж, 29 % т.к.с. (1л/т) та двохкомпонентними комбінаціями препаратів захисно-стимулюючої дії: сумішами Полікарбаціну, 80 % з.п. з Мікомом та Імуноцитофітом і престижу, 29 % т.к.с. в рекомендованій (1 л/т) та заниженій (0,75 л/т) нормі із Мікомом.

Для отримання врожайності бульб картоплі на рівні 38 – 40 т/га з рівнем товарності бульб неменше 86 % а також високим рівнем рентабельності, необхідно: - для посадки використовувати високопродуктивні сорти середньостиглої групи стиглості до яких належать сорти Водограй та Обрій; - посадку сортів картоплі здійснювати в оптимальні строки із нормою посадки бульб 50 тис./шт., застосовуючи мінеральні добрива нормі N₉₀P₉₀ K₁₂₀; - під час садіння картоплі насінневий матеріал обробляти сумішю препаратів: протруйник Престиж, 29% т.к.с. (1 л/т) + мікродобриво Міком (3 л/т); а також протруйник Престиж, 29 % т.к.с. (0,75 л/т) + Міком (3 л/т), та одноосібно протруйник Престиж, 29 % т.к.с.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Применение регуляторов роста в элитном семеноводстве картофеля: Рек. М.:ВНИИКХ, 2016. 19 с.
2. Разумова Т.Н. Эффективность применения регуляторов роста на картофеле // Вопросы картофелеводства: Материалы школы молод. учен. / ВНИИКХ. М., 2014. С. 162-167.
3. Системи сучасних інтенсивних технологій у рослинництві. С.М. Каленська, Л.М. Єрмакова, В.Д. Паламарчук, І.С. Полішук, М.І. Полішук. Вінниця, 2015. 440 с.

4. Юхневич М.И., Наумова Г.В., Хринович А.А. и др. Влияние биологически активных препаратов мальтамин и гидрогумат на продуктивность и качественные показатели картофеля // Картофелеводство: Науч. тр. // БелНИИКХ. Минск, 2015. Вып. 10. С. 242-248.

УДК: 633.34:631.547.1:(631.53.04+631.436)

ПОЛЩУК М.І., канд. с.-г. наук

Вінницький національний аграрний університет

ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ВПЛИВУ СОРТУ, СПОСОБІВ СІВБИ ТА ДЕСИКАЦІЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ПРАВОБЕРЕЖНОГО

Встановленні закономірностей проходження процесів росту і розвитку, формування продуктивності нових ультраранніх і ранньостиглих сортів сої залежно від елементів технології вирощування. За результатами досліджень удосконалено окремі елементи технології вирощування сої, що забезпечують одержання 2,80-3,21 т/га насіння, збору сирого протеїну на рівні 1,09-1,31 т/га і умовно чистого доходу 13266-18715 грн./га.

Ключові слова: соя, сорт, способи сівби, передзбиральна десикація, листкова поверхня, фотосинтетичний потенціал, симбіотичний потенціал, урожайність, якість.

Останніми роками слід відзначити зростаючу зацікавленість у вирощуванні сої в Україні, а також явну тенденцію до збільшення площ її посівів [2]. Так, якщо у 1999 р. посівна площа сої становила 49,2 тис. га, то вже 2011р. – 1124, у 2013 – 1356 тис. га у 2015 році досягла 2020 тис. га [1, 2]. Однак, при цьому слід констатувати досить низький рівень врожайності сої, коли реалізація генетичного потенціалу продуктивності її сучасних сортів у виробничих умовах становить 50 % і менше. Причина цього насамперед – у порушенні товаровиробниками технологічного процесу вирощування культури та відсутність чітких науково-обґрунтованих рекомендацій з технології вирощування [3,4].

Мета роботи полягає у встановленні особливостей формування продуктивності ультраранніх і ранньостиглих сортів сої, визначення оптимального та економічно обґрунтованого способу сівби, ефективності проведення передзбиральної десикації для удосконалення технології її вирощування в умовах дослідного поля Вінницького національного аграрного університету.

Дослідження проводилися на протязі 2018–2019 років. Ґрунтовий покрив дослідних полів ВНАУ в с. Агрономічне Вінницького району представлений сірими опідзоленими ґрунтами. Погодні умови Лісостепу Правобережного відрізнялися на протязі років досліджень від середньобагаторічних даних, але були цілком придатними для вирощування сортів сої. Технологія вирощування сортів сої була загальноприйнятою для зони вирощування.

Найбільша висота рослин відмічена у фазу наливу насіння у ранньостиглих сортів КиВін і Монада (96,3 см і 95,0 см), за звичайного рядкового способу сівби. Також звичайний рядковий спосіб сівби сприяв збільшенню висоти кріплення нижнього бобу усіх сортів на 6,5-10,4 см, що сприяло зниженню втрат урожаю при збиранні.

Звичайний рядковий спосіб сівби забезпечив найкращі умови для росту, розвитку та збереження у посіві найбільшої кількості рослин (на 0,4-1,0% більше) на час повної стиглості, що є передумовою формування високих врожаїв насіння.

Максимальну масу рослин (62,2-48,2 г/рослину) і вегетативну масу з одиниці площі (41,60-30,00 т/га) було сформовано у фазу наливу насіння ранньостиглим сортом КиВін. За звичайного рядкового способу відмічено позитивний вплив на наростання вегетативної маси усіх сортів, як з однієї рослини, так і з одиниці площі. Приріст становив відповідно – 7,0-14,0 г/рослину і 5,62-11,60 т/га.

Найкращі умови для формування максимальної площі листкової поверхні і листкового

ЗМІСТ

Правдива Л.А., Ганженко О.М. Ефективність вирощування сорго цукрового як сировини для використання в харчовій та енергетичній промисловості	3
Горновська С.В. Необхідність застосування трихограми для захисту сільськогосподарських культур в Україні	5
Грабовський М.Б., Городецький О.С., Козак Л.А. Формування продуктивності кукурудзи на силос залежно від фону мінерального живлення.....	7
Грабовський М.Б., Німенко С.С. Перспективи вирощування сої за органічного виробництва	8
Остренко М.В., Панченко Т.В., Федорук Ю.В. Урожайність та її структура базової категорії насіння картоплі.....	10
Панченко Т.В., Панченко М.Т. Вміст легкогідролізованого азоту в ґрунті після збирання попередників пшениці озимої в Центральному Лісостепу України.....	12
Карпук Л.М., Козак Л.А., Єзерковська Л.В., Караульна В.М., Павліченко А.А. Вплив рідких органічних добрив на врожайність гречки за органічного землеробства	14
Сабадин В.Я. Вихідний матеріал для селекції ячменю ярого	15
Лозінський М.В., Устинова Г.Л. Особливості формування довжини колоса головного стебла сортами різних груп стиглості пшениці (<i>T. aestivum</i>) озимої.....	16
Сінельник О.О. Довжина колеоптилю у сортів пшениці м'якої озимої різних за висотою рослин	18
Сич З.Д., Кубрак С.М. Вирощування часнику озимого на сітках.....	19
Глеваський В.І., Куянов В.В. Умови реалізації потенціалу продуктивності гібридів цукрових буряків.....	21
Комарова Н.В., Зінченко Д.І. Екологічні та економічні проблеми від нелегального видобутку бурштину «Золота лихоманка північних регіонів України».....	23
Камінецька О.В., Курдибан А.Л. Проблематика вирішення питань у проектах землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін.....	25
Прядка Т.М., Чаленко О.Р. Земельний менеджмент як основа управління територіями ..	27
Лозінська Т.П., Федорук Ю.В. Моніторинг хвороб листя пшениці ярої в умовах біостанціону Білоцерківського НАУ.....	29
Примак І.Д., Панченко О.Б., Панченко І.А. Вплив систем удобрення сівозміни на продуктивність гірчиці білої на зелене добриво.....	31
Пикало С.В., Юрченко Т.В., Харченко М.В. Оцінка посухостійкості сортів пшениці м'якої озимої на осмотичних розчинах з манітом	32
Макуха О.В. Вплив ширини міжряддя на біометричні показники сортів фенхеля звичайного при вирощуванні в умовах Півдня України	34
Трояновська О.М., Кожевнікова В.Л., Свірчевська О.О. Еколого-агрохімічна оцінка ґрунтів Ярмолинецького району	37
Безвіконний П.В., М'ялковський Р.О., Тарасюк В.А. Вплив строків сівби буряка столового на формування листового апарату в умовах Правобережного Лісостепу України.....	38
Ясінецька І.А., Кушнірук Т.М., Додурич В.В. Система використання та організації охорони земель історико-культурного призначення.....	40
Любич В.В. Формування врожаю різних сортів тритикале ярого за різних доз і строків внесення азотних добрив	42
Бахмат М.І., Сендецький І.В. Формування врожайності ріпаку озимого залежно від застосування регуляторів росту і норм висіву	44
Панчук В.І. Інновації обробітку ґрунту	45
Забарна Т.А. Формування ботанічного складу агрофітоценозу багаторічних бобових трав першого року життя.	48
Шкатула Ю.М. Вплив гербіцидів та стимуляторів росту в технології вирощування квасолі.....	49
Поліщук І.С. Продуктивність сортів картоплі залежно від технологічних прийомів вирощування в умовах Лісостепу Правобережного.....	51
Поліщук М.І. Продуктивність сортів сої залежно від впливу сорту, способів сівби та десикації в умовах Лісостепу Правобережного.....	53